

Talepapir til høring i Folketingets socialudvalg om anbringelser, 21. marts 2018 – Børns Vilkår

Anbragte børns rettigheder

Overordnet: Udsatte børn fortæller om for mange skift – skiftende sagsbehandlere og skiftende opholdssteder.

1. Inddragelse inden anbringelsen – forudsætning for vellykket anbringelse:

Både FN's børnekonvention og Lov om social service giver udsatte børn og unge ret til at blive hørt. Alligevel bliver børn og unge med en social sag i de danske kommuner ofte ikke hørt og inddraget i tilstrækkelig grad:

- a. Ankestyrelsens praksisundersøgelse fra 2011 viser blandt andet, at der ikke var foretaget en børnefaglig undersøgelse i 27% af de undersøgte sager (121), og at der i 38% af sagerne ikke var foretaget en børnesamtale med børn over tre år.
- b. I Ankestyrelsens velfærdsundersøgelse om samarbejde mellem plejefamilier og kommuner fra 2014 oplyser 39% af de undersøgte plejefamilier (340), at de ikke har fået de to årlige tilsyn i 2013, som loven foreskriver.
- c. Gennemsnitligt 55% af børn i alderen 11-17 år bliver ikke taget med på råd i forhold til beslutningen om deres anbringelsessted, viser en undersøgelse fra SFI¹.

Det er en skam. For børneinddragelse er vejen til bedre kvalitet i indsatsen. En ting er, at *kvantiteten* er for ringe – altså at mange børn ikke oplever at blive hørt og inddraget, selvom loven siger det og trods flere reformer. En anden ting er, at *kvaliteten* ofte heller ikke er god: Børnesamtalen bliver bare en formalitet, mere end det bliver en reel inddragelse, hvor barnet føler sig set, hørt og forstået.

Vi er derfor meget glade for, at satspuljepartierne har iværksat et projekt til at løfte børneinddragelsen, som vi selv løfter med i. Det, håber, vi, kan give et tiltrængt skub. Og vi så gerne på sigt, at man indførte en egentlig certificering i at inddrage børn – så man har fået en egentlig uddannelse eller efteruddannelse i at tale med børn i svære situationer. For vi må erkende, at det er svært. Børns Vilkår bisidder børn, der har en social sag hos kommunen med et korps af professionelle bisiddere. Men bisidderordningen bruges stadig for lidt, selvom det er en ret for barnet i Serviceloven. Det vil vi gerne ændre på – for bisidningen kan netop understøtte barnet i at gøre brug af sine rettigheder i mødet med det sociale system.

Børns Vilkår anbefaler desuden børnefeedbacksystemer: Der skal arbejdes for at sikre mere systematisk feedback fra børn, som har en social sag. Børn med en børnesag skal altid spørges om, hvordan de har oplevet forløbet, og denne feedback skal bruges til at gøre barnets møde med systemet mere børnevenligt.

2. Ret til en god skolegang for anbragte børn:

- Anbragte børn mener selv, at de gerne vil have at vi tror på, at de kan og udfordres ifht skolegangen (bl.a. Egmont Rapporten 2017). Vi mener, at en større ændring af anbringelsesområdet også bør indbefatte en større ændring af den måde, vi støtter op om anbragte børns skolegang på.

¹ Kilde: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd (2015), undersøgelsen er foretaget blandt 1.404 anbragte børn og unge.

- Forskning viser, at familieplejerne *ikke* anser det at støtte barnet eller den unge i at få en skolefaglig ballast som en af deres vigtigste opgaver. Det at støtte barnet eller den unge i at få en skolefaglig ballast er én blandt de mulige seks ”vigtigste opgaver”, som familieplejerne kan prioritere imellem i undersøgelsen. Det er en væsentlig konklusion, at det er en tiendedel af familieplejerne, der prioriterer denne opgave højt, mens langt hovedparten af familieplejerne anser det at støtte barnet eller den unge i at få en skolefaglig ballast som fjerde, femte eller sjette prioritet i arbejdet. (Bryderup 2017). En stor andel af børnene i familiepleje har særlige behov ifbm med skolegangen.
- Derfor mener Børns Vilkår, at **familieplejere bør have specifik undervisning i at understøtte barnets skolegang** i forhold til de behov, barnet konkret har. Vi anbringer typisk børn i familiepleje på grund af omsorgssvigt. Hvis ikke vi understøtter barnets skolegang under anbringelsen, fortsætter omsorgssvigtet fsva. barnets læring. Børns Vilkår anbefaler, at plejefamilier skal:
 - Modtage et kursus specifikt i at understøtte barnets skolegang og læring
 - Kunne trække på læringsvejledere. Familieplejerne skal kunne have relevante fagpersoner at sparre med og modtage vejledning i at understøtte barnets skolegang.
 - Modtage de lovpligtige kurser og supervision. (Godt med satspuljeaftalen)

3. Anbragte børns vs. biologiske forældres rettigheder:

- Børns Vilkårs holdning er overordnet, at børn *skal skånes for samvær, de ikke har godt af*. Det er ikke rart for en lille pige at sidde og vente på en mor, der aldrig kommer, måned efter måned. Eller at være sammen med forældre, der ikke kan tage vare på sig.
- Vi mener desuden, at der er behov for *at trække mere i retning af barnets behov for kontinuitet og tilknytning, når det er en i en plejefamilie eller anbringelse*, hvor det er faldet godt til. Lovgivningen åbner allerede i dag med tvangsadoption og tvangsanbringelse, når forældrene vil have barnet hjem trods barnets tilknytning til de voksne i anbringelsen, mulighed for at prioritere barnets behov for tilknytning. Men da det ikke altid sker, er der brug for tiltag, der kan trække mere i den retning – om det skal være i praksis, eller gennem vejledningen eller ligefrem lovgivningstiltag, har vi ikke lagt os fast på endnu.
- Dilemmaet er, og det, som høringen i dag kredser om, at vi på den ene side brug for mere professionalisme (svært at rekruttere plejefamilier, børnene har tungere og tungere problemstillinger), på den anden side brug for *forpligtelse, der rækker ud over professionen*. Fx er det vigtigt for børn når de adopteres, at forældrene ikke modtager penge for at have børnene.